

اظهار نظر کارشناسی درباره: تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۳۹۸ در حوزه زنان و خانواده

مقدمه

شاید بتوان مهم‌ترین تغییرات تبصره‌های بودجه سال ۱۳۹۸ در حوزه زنان و خانواده را از زمان تقدیم لایحه تا تصویب آن در صحن در حوزه حمایت از زنان سرپرست خانوار به ویژه زنان تحت پوشش نهادهای حمایتی دانست. امری که به واسطه افزایش نرخ تورم در کشور و کوچک‌تر شدن سبد مصرف این خانوارها، جهت کنترل فقر و کاهش آسیب‌های اجتماعی مثبت و ضروری است. به نحوی که در چهار تبصره از مجموع ۶ تبصره مرتبط با این حوزه می‌توان رد پای این حمایت‌ها را جستجو کرد.

علاوه بر این افزایش دو برابری وام قرض‌الحسنه ازدواج از دیگر تغییرات مهم و قابل توجه در تبصره‌های بودجه است. اگرچه افزایش میزان وام به عنوان مهم‌ترین اقدام دولت جهت تسهیل ازدواج جوانان، نکته مثبتی قلمداد می‌شود، با این حال به نظر می‌رسد با توجه به عدم تغییر دوره بازپرداخت این وام برخی از خانواده‌ها به ویژه اقشار نیازمند در پرداخت اقساط یک میلیون تومانی آن (مجموع دو زوج) با مشکل مواجه خواهند شد. در ادامه تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۳۹۸ در حوزه زنان و خانواده به تفکیک مورد بررسی قرار گرفته شده است:

الف) تبصره «۱۱» بند «الف» دیه محکومان معسر با اولویت زنان معسر سرپرست خانوار

معاونت پژوهش‌های
اجتماعی - فرهنگی
دفتر: مطالعات
آموزش و فرهنگ

تبصره «۱۱» - بند «الف» - دیه محکومان معسر	بودجه ۱۳۹۸
تبصره «۱۱» - بند «الف» - به منظور تأمین کسری اعتبارات دیه محکومان معسر با اولویت زنان معسر و مواردی که پرداخت خسارت بر عهده بیت‌المال یا دولت باشد وزیر دادگستری مجاز است با تصویب هیئت نظارت صندوق تأمین خسارت‌های بدنی حداکثر تا سه هزار و پانصد میلیارد ریال از منابع درآمد سالانه موضوع بندهای «ث» و «ج» ماده (۲۴) قانون بیمه اجباری خسارت وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسیله نقلیه مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰ را از محل اعتبارات ردیف ۱۱۰۶۰۰ جدول شماره ۷ این قانون دریافت و هزینه کند. مدیر عامل صندوق مزبور مکلف است با اعلام وزیر دادگستری مبلغ یاد شده را به نسبت در مقاطع سه ماهه در اختیار وزیر دادگستری قرار دهد. وزارت دادگستری مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر سه ماه یکبار به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی و اجتماعی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.	تبصره لایحه بودجه سال ۱۳۹۸
تبصره «۱۱» - بند «الف» - به منظور تأمین کسری اعتبارات دیه محکومان معسر جرائم غیرعمد ناشی از تصادف با اولویت زنان معسر سرپرست خانوار و همچنین مواردی که پرداخت خسارت ناشی از تصادف بر عهده بیت‌المال یا دولت است، وزیر دادگستری مجاز است با تصویب هیئت نظارت صندوق تأمین خسارت‌های بدنی حداکثر تا سه هزار و پانصد میلیارد ریال از منابع درآمد سالانه موضوع بندهای «ث» و «ج» ماده (۲۴) قانون بیمه اجباری خسارت وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰ را از محل اعتبارات ردیف ۱۱۰۶۰۰ جدول شماره ۷ این قانون دریافت و هزینه کند. مدیر عامل صندوق مزبور مکلف است با اعلام وزیر دادگستری، مبلغ یاد شده را به نسبت در مقاطع سه‌ماهه در اختیار وزارت دادگستری قرار دهد. وزارت دادگستری مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات، اقتصادی، اجتماعی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	مصوبه کمیسیون تلفیق
تبصره «۱۱» - بند «الف» - به منظور تأمین کسری اعتبارات دیه محکومان معسر جرائم غیرعمد ناشی از تصادف با اولویت زنان معسر سرپرست خانوار و همچنین مواردی که پرداخت خسارت ناشی از تصادف بر عهده بیت‌المال یا دولت است وزیر دادگستری مجاز است با تصویب هیئت نظارت صندوق تأمین خسارت‌های بدنی حداکثر تا سه هزار و پانصد میلیارد ریال از منابع درآمد سالانه موضوع بند «ث» و «ج» ماده (۲۴) قانون بیمه اجباری خسارت وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰ را از محل اعتبارات ردیف ۱۱۰۶۰۰ جدول شماره ۷ آن قانون دریافت و هزینه کند. مدیر عامل صندوق مزبور مکلف است با اعلام وزیر دادگستری مبلغ یاد شده را به نسبت در مقاطع سه ماهه در اختیار وزارت دادگستری قرار دهد. وزارت دادگستری مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات اقتصادی، اجتماعی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	مصوبه صحن مجلس شورای اسلامی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:
۲۷۰۱۶۳۹۷

تاریخ انتشار:
۱۳۹۷/۱/۲۴

این بند در فرایند تصویب از زمان اعلام وصول در مجلس تا تصویب آن به صورت قانون با یک تغییر جزئی و آن نیز اضافه شدن عبارت «سرپرست خانوار» به «زنان معسر» مواجه شده است. توجه مثبت به زنان سرپرست خانوار و در اولویت قرار دادن آنها به منظور تأمین کسری دیه از صندوق تأمین خسارت‌های بدنی امری مثبت تلقی می‌شود. با توجه به اینکه زندانی شدن زنان سرپرست خانوار به علت ناتوانی در پرداخت دیه ناشی از تصادف علاوه بر ایجاد نگرانی از تأمین هزینه‌های خانوار به معنی رها شدن و نبود سرپرست برای فرزندان است تحقق منابع تبصره «۱۱» را باید مثبت ارزیابی کرد. دستگاه مجری این بند وزارت دادگستری و مسئول نظارت بر اجرای بند کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی و اجتماعی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی است. با این حال مجاز بودن وزارت دادگستری در اجرای این بند از جمله چالش‌های اجرایی پیش‌روی مصوبه مجلس است.

تبصره «۱۴» - اختصاص بخشی از منابع هدفمندی یارانه جهت بیمه زنان سرپرست خانوار

تبصره «۱۴»	بودجه ۱۳۹۸
تبصره «۱۴» - اختصاص مبلغ ۷۰۰۰۰ میلیارد ریال از منابع حاصل هدفمندی یارانه‌ها برای کاهش فقر مطلق خانوارهای هدف از طریق افزایش پرداخت به خانوارهایی که درآمد آنها کم‌تر از خط حمایتی کمیته امداد خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور می‌باشد و بیمه زنان سرپرست خانوار و بدسرپرست	تبصره لایحه بودجه سال ۱۳۹۸
اختصاص ۸۴۰۰۰ میلیارد ریال از منابع حاصل هدفمندی یارانه‌ها برای کاهش فقر مطلق خانوارهای هدف از طریق افزایش پرداخت به خانوارهایی که درآمد آنها کم‌تر از خط حمایتی کمیته امداد خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور می‌باشد و بیمه زنان سرپرست خانوار و بدسرپرست	مصوبه کمیسیون تلفیق
اختصاص ۲۱۱۶۵ میلیارد ریال از منابع هدفمندی یارانه‌ها جهت اجرای سایر اهداف مندرج در ماده (۳۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، بند «الف» تبصره «۱۸» و ماده (۸) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها، حق بیمه سهم دولت اقشار خاص از جمله رانندگان حمل‌ونقل درون و برون شهری، تأمین ۲۰ درصد کمک به رزمندگان معسر و کسری هزینه درمان تکمیلی جانبازان و ایثارگران، پوشش بیمه اقشار خاص (قالیبافان، زنان سرپرست خانوار) و افزایش سرمایه و منابع صندوق کارآفرینی امید و اجرای قانون جامع حمایت از معلولین	
اختصاص مبلغ ۷۰۰۰۰ میلیارد ریال از منابع حاصل هدفمندی یارانه‌ها برای کاهش فقر مطلق خانوارهای هدف از طریق افزایش پرداخت به خانوارهایی که درآمد آنها کم‌تر از خط حمایتی کمیته امداد خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور می‌باشد و بیمه زنان سرپرست خانوار و بدسرپرست	مصوبه صحن مجلس شورای اسلامی
اختصاص ۲۱۱۶۵ میلیارد ریال از منابع هدفمندی یارانه‌ها جهت اجرای سایر اهداف مندرج در ماده (۳۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، بند «الف» تبصره «۱۸» و ماده (۸) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها، حق بیمه سهم دولت اقشار خاص از جمله رانندگان حمل‌ونقل درون و برون شهری، تأمین ۲۰ درصد کمک به رزمندگان معسر و کسری هزینه درمان تکمیلی جانبازان و ایثارگران، پوشش بیمه اقشار خاص (قالیبافان، زنان سرپرست خانوار) و افزایش سرمایه و منابع صندوق کارآفرینی امید و اجرای قانون جامع حمایت از معلولین	

نظر به ماده (۷۹) قانون برنامه ششم توسعه و وظیفه دولت مبنی بر آنکه علاوه بر پرداخت یارانه فعلی، هر سال حداقل مستمری خانوارهای مددجویان تحت حمایت کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی را متناسب با سطح محرومیت بر مبنای ۲۰ درصد حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار در چارچوب بودجه سنواتی و از محل درآمد هدفمندی یارانه‌ها با حذف خانوارهای پردرآمد افزایش دهد و با توجه به عدم تغییر این مبلغ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ در مقایسه با قانون سال گذشته افزایش ۲۰ درصدی این مبلغ در فرایند تصویب در مجلس در چارچوب برنامه ششم توسعه و در راستای کاهش محرومیت این قشر است. با توجه به تورم سال جاری و فشار مضاعف بر اقشار مختلف به ویژه مددجویان نهادهای حمایتی و همچنین افزایش تعداد خانواده‌های نیازمند پشتیبانی این نهادها که به معنی افزایش تعداد افراد پشت نوبت است، گسترش حمایت از این قشر مثبت ارزیابی می‌شود.

علاوه بر این افزایش حمایت از زنان سرپرست خانوار در قالب بیمه آنها که در مصوبات کمیسیون تلفیق به تبصره «۱۴» اضافه گشت و در صحن نیز به تصویب رسید از نکات مثبت قانون بودجه سال ۱۳۹۸ قلمداد می‌شود. با این حال عدم تفکیک سهم یارانه خانواده‌های تحت پوشش نهادهای حمایتی از موضوع بیمه زنان سرپرست خانوار و بدسرپرست، سبب شده میزان اختصاص اعتبار پرداختی به هریک از این دو بخش شفاف نباشد. علاوه بر این در بند الحاقی از سوی مجلس ذیل این بحث قرار شده مبلغ ۲۱۱۶۵ میلیارد ریال از منابع هدفمندی برای موضوعات متعدد و متنوعی از جمله بیمه اقشار خاص (رانندگان، رزمندگان معسر، بیمه قالیبافان و زنان سرپرست خانوار)، افزایش منابع صندوق کارآفرینی امید و همچنین اجرای قانون جامع حمایت از معلولین اختصاص یابد. تنوع این موضوعات در کنار روشن نشدن سهم هر یک از کل اعتبار، سبب خواهد شد اجرای این بند و اولویت‌بندی موضوعات یاد شده مبتنی بر سلیقه دولت گردد و حتی برخی از موارد اجرایی نشود.

تبصره «۱۶» بند «الف» - وام قرض‌الحسنه ازدواج جوانان

بودجه ۱۳۹۸	تبصره «۱۶»
تبصره لایحه بودجه سال ۱۳۹۸	تبصره «۱۶» - بند «الف» - به منظور حمایت از ازدواج جوانان بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری کشور را ملزم نماید به اندازه سهم خود از مجموع کلیه منابع در اختیار پس‌انداز، جاری و سپرده قرض‌الحسنه بانک‌ها در پرداخت قرض‌الحسنه مشارکت کرده و تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج را در اولویت نخست پرداخت قرار دهند. تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هر یک از زوج‌ها در سال ۱۳۹۸ یکصد و پنجاه میلیون ریال با دوره بازپرداخت پنج ساله می‌باشد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر ۶ ماه یک‌بار به کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.
مصوبه کمیسیون تلفیق	تبصره «۱۶» - بند «الف» - به منظور حمایت از ازدواج جوانان، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است از محل پس‌انداز و جاری قرض‌الحسنه سیستم بانکی، تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج به زوج‌هایی که تاریخ عقد ازدواج آنها بعد از ۱۳۹۶/۱/۱ می‌باشد و تاکنون وام ازدواج دریافت ننموده‌اند، با اولویت نخست پرداخت نماید. تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هر یک از زوج‌ها در سال ۱۳۹۸ سیصد میلیون (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با دوره بازپرداخت پنج‌ساله با اخذ یک ضامن معتبر و سفته است. بانک مرکزی می‌تواند یارانه پرداختی به اشخاص را به عنوان تضمین در این زمینه بپذیرد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر ۶ ماه یک بار به کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.
مصوبه صحن مجلس شورای اسلامی	تبصره «۱۶» - به منظور حمایت از ازدواج جوانان بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است از محل پس‌انداز و جاری قرض‌الحسنه سیستم بانکی، تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج به زوج‌هایی که تاریخ عقد ازدواج آنها بعد از ۱۳۹۶/۱/۱ می‌باشد و تاکنون وام ازدواج دریافت ننموده‌اند با اولویت نخست پرداخت نماید. تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هر یک از زوج‌ها در سال ۱۳۹۸ سیصد میلیون ریال با دوره بازپرداخت پنج‌ساله با اخذ یک ضامن معتبر و سفته است. بانک مرکزی می‌تواند یارانه پرداختی به اشخاص را به عنوان تضمین در این زمینه بپذیرد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر ۶ ماه یک بار به کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

با توجه به اینکه بر اساس گزارش تورم مرکز آمار ایران شاخص قیمت مصرف‌کننده در پایان آذرماه ۱۳۹۷ نسبت به ماه مشابه سال قبل ۳۷/۴ درصد رشد داشته و این شاخص در گروه‌های خوراکی‌ها آشامیدنی‌ها، مبلمان و لوازم خانگی و اجاره مسکن به ترتیب ۵۱/۹، ۶۸ و ۲۳/۹ درصد رشد داشته است^۱، افزایش دو برابری وام قرض‌الحسنه ازدواج جوانان تا حدودی می‌تواند از فشار افزایش هزینه‌های شروع زندگی بر جوانان بکاهد. با این حال با توجه به اینکه دوره بازپرداخت این وام ۵ ساله تعریف شده مبلغ اقساط برای هر یک از زوجین حدود ۵ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال و هر دو زوج ۱۱ میلیون ریال خواهد بود که به معنی دشواری بازپرداخت آن برای بسیاری از زوجین با توجه به افزایش نرخ تورم در کشور است.

۱. بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور ۵۷، تبصره «۱۶» بندهای «الف»، «ب» و «ج» تسهیلات قرض‌الحسنه، دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌ها، شماره مسلسل ۱۶۲۹۱.

براین اساس از جمله چالش‌های این بند باید به دو مورد عمده اشاره کرد:

۱. اگرچه در تبصره این حکم مقرر شده بانک مرکزی می‌تواند یارانه پرداختی به اشخاص را به عنوان تضمین در این زمینه بپذیرد و این امر تسهیلاتی را برای اقشار با درآمد کم به ویژه مددجویان کمیته امداد و بهزیستی فراهم خواهد آورد اما روشن نشدن سازوکار اجرایی این حکم و واگذاری آن به خواست بانک مرکزی تحقق آن را در هاله‌ای از ابهام قرار داده است.
۲. با توجه به بالابودن هزینه‌های زندگی در کلان‌شهرها و پایین بودن سطح درآمد در روستا و شهرهای کوچک بازپرداخت مبلغ اقساط وام در پنج سال یکی از نگرانی‌های جدی در عدم یا کم‌رنگ بودن استقبال زوجین از این موضوع است.

تبصره «۱۶» بند «ب» - اختصاص وام اشتغال مددجویی با اولویت زنان سرپرست خانوار

بودجه ۱۳۹۸	تبصره «۱۶»
تبصره لایحه بودجه سال ۱۳۹۸	تبصره «۱۶» بند «ب» - در اجرای بند «ب» ماده (۸۳) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه و ماده (۵۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از طریق بانک‌های عامل مبلغ بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال مانده سپرده‌های قرض‌الحسنه بانکی و رشد مبلغ مزبور را به تفکیک ۱۴ هزار میلیارد (۱۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به کمیته امداد امام خمینی (ره) و شش هزار میلیارد (۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به سازمان بهزیستی با معرفی دستگاه‌های ذی‌ربط به مددجویان و کارفرمایان طرح‌های اشتغال مددجویی به صورت تسهیلات قرض‌الحسنه پرداخت کند. در صورتی که هر یک از دستگاه‌های مذکور نتوانند به هر میزان سهمیه تسهیلات خود را تا پایان آذرماه سال ۱۳۹۸ استفاده کنند، سهمیه مذکور به دستگاه دیگر تعلق می‌گیرد.
مصوبه کمیسیون تلفیق	تبصره «۱۶» بند «ب» - در اجرای بند «ب» ماده (۸۳) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه و ماده (۵۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از طریق بانک‌های عامل مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال مانده سپرده‌های قرض‌الحسنه بانکی و رشد مبلغ مزبور را به تفکیک سی و پنج هزار میلیارد (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به کمیته امداد امام خمینی (ره) و پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به سازمان بهزیستی با معرفی دستگاه‌های ذی‌ربط به مددجویان و کارفرمایان طرح‌های اشتغال مددجویی با اولویت زنان سرپرست خانوار به صورت تسهیلات قرض‌الحسنه پرداخت کند. در صورتی که هر یک از دستگاه‌های مذکور نتوانند به هر میزان سهمیه تسهیلات خود را تا پایان آذرماه سال ۱۳۹۸ استفاده کنند، سهمیه مذکور به دستگاه دیگر تعلق می‌گیرد.
مصوبه صحن مجلس شورای اسلامی	تبصره «۱۶» بند «ب» - در اجرای بند «ب» ماده (۸۳) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه و ماده (۵۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از طریق بانک‌های عامل مبلغ پنجاه هزار میلیارد ریال مانده سپرده‌های قرض‌الحسنه بانکی و رشد مبلغ مزبور را به تفکیک سی و پنج هزار میلیارد ریال به کمیته امداد امام خمینی و پانزده هزار میلیارد ریال به سازمان بهزیستی کشور با معرفی دستگاه‌های ذی‌ربط به مددجویان و کارفرمایان طرح‌های اشتغال مددجویی با اولویت زنان سرپرست خانوار به صورت تسهیلات قرض‌الحسنه پرداخت کند. در صورتی که هر یک از دستگاه‌های مذکور نتوانند به هر میزان سهمیه تسهیلات خود را تا پایان آذرماه سال ۱۳۹۸ استفاده کنند سهمیه مذکور به دستگاه دیگر تعلق می‌گیرد.

نگاهی به تغییرات این بند از زمان تقدیم لایحه تا تصویب آن در صحن مجلس نشان می‌دهد در مجموع دو تغییر عمده در بند رخ داده است:

۱. افزایش میزان رقم اختصاص داده شده از سپرده‌های قرض‌الحسنه بانکی از بیست هزار میلیارد ریال به ۵۰ هزار میلیارد ریال
  ۲. توجه به اولویت زنان سرپرست خانوار در پرداخت وام‌های قرض‌الحسنه بانکی جهت طرح‌های اشتغال مددجویی
- اگرچه افزایش رقم وام قرض‌الحسنه پرداختی را باید مثبت ارزیابی کرد با این حال یکی از چالش‌های پیش روی مددجویان کمیته امداد و بهزیستی در استفاده از وام‌های یاد شده موضوع تأمین ضامن و وثیقه مورد نیاز بانک‌هاست. با توجه به اینکه در مصوبه مجلس شرایط تسهیل تأمین ضامن جهت دریافت وام‌های اشتغال مددجویی مورد تأکید قرار نگرفته تسهیل این شرایط از سوی بانک مرکزی به منظور توانمندسازی زنان سرپرست خانوار ضروری است.

– تبصره «۱۶» بند «ج» – اختصاص منابع قرض الحسنه بانکی برای زندانیان زن و زندانیان بدهکار مهریه

تبصره «۱۶»	بودجه ۱۳۹۸
تبصره «۱۶» بند «ج» – در اجرای ماده (۷۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مبلغ یک هزار میلیارد ریال از منابع قرض الحسنه بانکها در اختیار ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند با اولویت <u>زندانیان زن</u> نیازمند قرار می‌گیرد.	تبصره لایحه بودجه سال ۱۳۹۸
تبصره «۱۶» بند «ج» – در اجرای ماده (۷۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، مبلغ دو هزار میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از منابع قرض الحسنه بانکها، در اختیار ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه قرار می‌گیرد تا به زندانیان نیازمند با اولویت <u>زندانیان زن و زندانیان بدهکار مهریه</u> پرداخت شود.	مصوبه کمیسیون تلفیق
تبصره «۱۶» بند «ج» – در اجرای ماده (۷۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مبلغ دو هزار میلیارد ریال از منابع قرض الحسنه بانکها در اختیار ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه قرار می‌گیرد تا به <u>زندانیان نیازمند با اولویت زندانیان زن و زندانیان بدهکار مهریه</u> پرداخت شود.	مصوبه صحن مجلس شورای اسلامی

یکی دیگر از منابع پرداخت تسهیلات قرض الحسنه بانکی در قانون بودجه سال ۱۳۹۸، کمک به زندانیان نیازمند به ویژه زندانیان زن بوده است. در فرایند تصویب لایحه در کمیسیون تلفیق علاوه بر افزایش دو برابری مبلغ یاد شده تصمیم بر آن شد که با توجه به افزایش زندانیان مهریه به واسطه افزایش نرخ طلا و سکه در سال گذشته این زندانیان نیز بتوانند از منابع یاد شده بهره‌مند گردند.

اگرچه به واسطه بخشنامه ریاست محترم قوه قضائیه به رؤسای کل دادگستری‌های سراسر کشور قرار شد درخواست‌های تعدیل مهریه خارج از نوبت رسیدگی شود و مهلت تأدیه سکه در پرداخت مهریه افزایش یابد و همین امر باعث کاهش حجم زندانیان مهریه پس از ابلاغ مصوبه شده با این حال با توجه به اینکه بر اساس اظهار نظر دادستان تهران ۸۶ درصد زندانیان مهریه توانایی پرداخت اقساط تا سقف ۵۰۰ هزار تومان در ماه، ۱۲/۵ درصد از ۵۰۰ تا یک میلیون تومان و تنها نیم درصد از یک میلیون به بالا را دارا هستند^۱ وام یاد شده می‌تواند بخشی از مسائل این گروه را کاهش دهد. با این حال عدم تعیین ضوابط مشخص برای مشمولین این وام و منوط نمودن این تبصره به بخشنامه قوه قضائیه، می‌تواند زمینه سوءاستفاده از این حمایت قانونی را فراهم کند.